

A Debreceni Ítéltábla a Bencze és Ambrus Ügyvédi Iroda(FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Bencze András ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME, Cg..., adószám: ...) felperesnek -, a dr. Kölcsény-Riedel Rolandügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME.) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2018. március 26-án meghozott 10.G.40.077/2015/123. számú ítéletével szemben a felperes részéről 125. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben a következők szerint változtatja meg:

- megállapítja, hogy az alperes a felperes ügyvezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el és ezzel összefüggésben az adós vagyona 123 628,22 (Egyszázhuszonháromezer-hatszázhuszonnyolc egész huszonkettő) euróval csökkent,
- mellőzi a felperes kötelezését az alperes javára perköltség fizetésére,
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 74 000 (Hetvennégyezer) elsőfokú perköltséget,
- az alperes által az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 16 560 (Tizenhatezer-ötszázhatvan) Ft-ra leszállítja,
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, a székhelye szerinti adó- és vámigazgatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára 19 440 (Tizenkilencezer-négyszáznegyven) Ft feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket,
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül helyezzen elnöki letétbe a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál a ...számú bírói letéti számlára történő átutalással 37 953 864 (Harminchétmillió-kilencszázötvenháromezer-nyolcszázhatvannégy) Ft vagyoni biztosítékot,
- egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10 000 (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 20 160 (Húszezer-egyszázhatvan) Ft, míg az alperest, hogy 27 840 (Huszonhétézer-nyolcszáznegyven) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket fizessenek meg az államnak az illetékes adó- és vámigazgatóság felhívásában megjelölt módon és számlára.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes részére 414 600 Ft perköltség, valamint az állam javára 36 000 Ft illeték megfizetésére.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint a cégjegyzékbe 2003. március 3-án Cg....számon bejegyzett felperes műanyag fröccsöntéssel foglalkozott, tulajdonosa 2007. január 1-jétől a **GAZDASÁGI TÁRSASÁG**, ügyvezetője 2011. augusztus 1-jétől az alperes.

A felperes a tevékenységét a BANK-kal (a továbbiakban: bank) 2009. április 30-án megkötött hitelkeret-szerződés és kölcsönszerződés, valamint a német anyacége segítségével finanszírozta.

A hitelkeret-szerződés értelmében a bank forgóeszköz finanszírozás céljából 750 000 euró hitelkeretet biztosított a felperes részére a szerződés aláírásától 2010. április 30-ig. A hitelszerződés mellett azonos okiratba foglalt kölcsönszerződés szerint a bank 300 000 euró kölcsönt nyújtott a felperesnek 2013. június 30-i lejáratúval. A kölcsön biztosítékként keretbiztosítéki jelzálog, valamint vételi jog alapítására került sor.

A felperes tulajdonosa 2013 májusában csődeljárást kezdeményezett maga ellen, amelyről 2013. május 28-án, írásban - a tulajdonos képviselőjére is jogosult alperes által írt levélben tájékoztatta a bank német anyabankját. A levélben arról is nyilatkozott, hogy a csődeljárás miatt nem tud további pénzügyi segítséget nyújtani a felperes részére.

A felperes a bank részére 2013. június 28-án esedékessé vált tőke- és kamat törlesztéssel késedelembe esett és ezt követően fizetési kötelezettségét nem teljesítette. A kölcsönszerződés alapján esedékessé vált tőketartozás 14 613,8 euró volt. A bank a 2013. július 9-én keltezett és 2013. július 12-én kézbesített levélben, 2013. július 15-i határidővel felszólította a felperest a tartozása megfizetésére, majd a 2013. július 23-án keltezett és 26-án kézbesített nyilatkozattal a felperes fizetési késedelmére és a tulajdonos csődeljárására hivatkozva felmondta a kölcsönszerződést, illetve a hitelkeret-szerződést.

A felperes az alperes tudtával 2013. július 12-én bankszámlát nyitott a munkavállalója, **P.G.** nevére az **NYRT.**-nél abból a célból, hogy a felperes tulajdonát képező eszközök értékesítéséből befolyó bevétel ne a banknál vezetett számlájára, hanem az utóbb nyitott bankszámlára érkezzen, és a bank ne tudjon hozzájutni az e számlán levő pénzeszközhöz, a felperes pedig a hiteltartozást meghaladó egyéb tartozásait teljesíteni tudja. E bankszámlára összesen 169 462,33 euró érkezett. A felperes a bankszámla forgalmát a könyvelésébe beállította, arról a felperes egyéb hitelezőinek és munkavállalóinak a követeléseit kerültek kielégítésre.

A felperes 2013. június 28-án fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, mivel ezen időponttól nem tudott eleget tenni a fizetési kötelezettségének a bank felé.

A felperessel szemben a Miskolci Törvényszéken, 2014. január 17-én előterjesztett kérelem alapján, Fpk..... számon indult felszámolási eljárás, amelynek kezdő időpontja 2014. szeptember 25-e.

A felperes a 2015. május 15-én előterjesztett keresetében „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el. Előadta, hogy 2011 és 2013 években jelentős tárgyi eszköz értékesítések voltak, 2013. július 12-én pedig az **NYRT.**-nél bankszámlát nyitottak a felperes egyik munkavállalója, **P.G.** nevére abból a célból, hogy a bank ne tudja a felmondott hitelszerződésből eredő jogait gyakorolni. Erre a számlára érkezett a tárgyi eszközök értékesítéséből befolyt 169 462,33 euró vételár.

A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjaként 2013. július 17-ét, később 2013. június 28-át jelölte meg, és a kereseti tényállítását kiegészítette azzal, hogy vagyonsökkenés valósult meg azáltal is, hogy a felperes a gépeket áron alul értékesítette. A ténylegesen befolyt vételár és a valós érték különbözetét, 102 504,77 eurót kérte vagyonsökkenésként megállapítani. A szakértői vélemény ismeretében a vagyonsökkenés mértékére vonatkozó tényelődását akként módosította, hogy azt 175 000 és 82 785 euró különbözetében, 92 215 euróban jelölte meg.

A felperes a keresetében 52 043 782 Ft vagyoni biztosíték nyújtására is kérte kötelezni alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Állította, hogy az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal látta el ügyvezetői feladatait. Vitatta, hogy a felperes 2013. június 28-tól fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Állítása szerint a bank felmondása jogellenes volt, ugyanis csupán a késedelembe eséstől számított 30 nap elteltével mondhatta volna fel a szerződést. Vitatta, hogy a forgalmi értéknél alacsonyabb vételáron adta el a gépeket. Álláspontja szerint fizetési nehézség esetén nem várható el az adóstól, hogy valós forgalmi értéken értékesítse azokat. Kiemelte azt is, hogy valótlán feltételezés lenne, bármilyen forgalmi értéket megállapítani a gépekre vonatkozóan, mivel azok már nem állnak rendelkezésre, valós műszaki paramétereik nem ismertek. A **P.G.** nevére nyitott bankszámlával kapcsolatban előadta, hogy arról a felperes valós tartozásai kerültek kiegyenlítésre. Tagadta, hogy a bankszámla megnyitásának célja a bank követelése kielégítésének meghiúsítása volt. Hangsúlyozta, hogy a bankszámla forgalmát a felperes könyvelésébe beállították.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősség feltételei konjunktívak, bármelyik feltétel hiánya kizárja a felelősség megállapítását. Álláspontja szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a felperesnél 2013. június 28-án bekövetkezett, mivel ezen időpontban a bankkal megkötött hitelkeret- és kölcsönszerződésből eredő tartozás esedékessé vált. Az alperes ugyan állította, azonban a beszerzett könyvszakértői vélemény nem támasztotta alá azt a védekezését, hogy rendelkezett olyan pénzeszközzel, vagy egyéb likvid vagyonnal, amelyből a fizetési kötelezettségeit teljesíteni tudta volna. **P.G.** tanú vallomása alapján megállapította, hogy a bankszámla megnyitásáról az alperes tudott és a berendezések értékesítését követően a felperesnek nem maradt termelőeszköze. Rámutatott, hogy az alperes magatartása tényállásszerű annak ellenére, hogy a bankszámla forgalmát a könyvelésbe beállították és az arra érkező bevételeket a tartozások kiegyenlítésére fordították, ugyanis a hitelezői érdeksérelem azzal is megvalósul, ha egyes hitelezőket előnyben részesítenek más hitelezőkkel szemben. Az érdeksérelem abban az esetben is fennáll, ha valamennyi hitelezői követelés valós volt és teljesítésük mellett okszerű érvek szóltak.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el alperesnek azt a hivatkozását, hogy a kifizetések nem sértették a Cstv.-ben rögzített hitelezői sorrendet, amiatt, hogy a felperes a megjelölt időpontban nem állt felszámolás alatt, így a Cstv. hatálya nem terjedt ki rá és valamennyi hitelező jogállása azonos volt. Vizsgálta, hogy az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben a felperesnél bekövetkezett-e vagyonsökkenés. Hangsúlyozta, hogy a felperes - a 18. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata szerint - a keresetét akként tartotta fenn, hogy vagyonsökkenésként az általa megjelölt forgalmi érték és a gépek vételára közötti különbözetet jelölte meg. Rögzítette, hogy a perben kirendelt műszaki szakértő számára a kiegészítő szakértői vélemény elkészítésekor is csak a gépek típusa, származási helye és gyártási éve volt ismert, az eszközök műszaki állapota, karbantartottsága, avultsága nem. Dr. **Á.P.** tanúvallomása alapján azonban megállapíthatóvá vált, hogy a tanú birtokában vannak a 3 darab TÍPUSÚ gép karbantartásával kapcsolatos iratok, ezért az elsőfokú bíróság felhívta a felperest az iratok csatolására és a szakértői bizonyítás kiegészítésével kapcsolatos nyilatkozattételre. A felperes a felhívásnak nem tett eleget, az elsőfokú bíróság pedig a kiegészítés hiányában a szakértői véleményt nem találta alkalmasnak a vagyonsökkenés megállapítására, mivel az - szerinte - feltételezéseken alapul. Megjegyezte, hogy a szakértő a forgalmi értéket 126 000 euróban állapította meg, amely a 87 785 euró vételárhoz képest nem tekinthető lényeges különbségnek, a likvidációs értéket pedig a vételárhoz közeli értékben, 85 000 euróban határozta meg, amely tükrözi azt a gazdasági helyzetet, amiben a felperes a gépek értékesítésekor volt.

Mivel a törvényszék a vagyonsökkenést nem találta megállapíthatónak, szükségtelennek tartotta a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti mentesülési feltételek vizsgálatát.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, az alperes Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősségének megállapítását, valamint kötelezését kérte 52 043 782 Ft vagyoni biztosíték nyújtására, másodlagosan a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára.

Álláspontja szerint a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség nyilvánvaló esete valósult meg azzal, hogy a felperes a munkavállalóját felhívta egy külön bankszámla nyitására annak érdekében, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a felperes vagyonát a főhitelező kielégítésének megghiúsításával értékesítsék. Az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felperes 2013. június 28-tól fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és a főhitelező felmondása kézhezvételének napján, 2013. július 12-én az alperes tudtával került sor a másik bankszámla megnyitására, melyen 169 452, 33 eurót írtak jóvá. Mindezek alapján - véleménye szerint - megállapítható, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a cég vagyona csökkent.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértően mellőzte a műszaki szakértői véleményt, a szakértő ugyanis egyértelmű választ adott a kérdésre, és a szakvélemény tartalmazza azoknak a tényeknek és összehasonlító adatoknak az ismertetését is, amelyek alapján a szakértő végkövetkeztetései értékelhetők. Utalt arra, hogy a felszámolási eljárással összefüggő perekben gyakori, hogy az értékelendő vagyontárgy és a dokumentáció nem lelhető fel. A Kúria joggyakorlatára (EBH2012.19) hivatkozva előadta, hogy a szakvéleményt nem teszi megalapozatlanná önmagában az, hogy a szakértő a szakvéleményét a rendelkezésre álló adatok, illetve az időmúlás miatt a valószínűség szintjén nyilvánítja ki.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban bizonyította az értékesítési ár és a forgalmi érték különbségét. Az elsőfokú bíróság - szerinte - helytelenül állapította meg, hogy a 43 215 euró értékkülönbség - amely 2013. július 12-i árfolyamon 12 635 201 Ft-nak felel meg - nem tekinthető jelentősnek, ezért vagyonsökkenés nem állapítható meg. Azzal érvelt, hogy ezt sem jogszabályi rendelkezés, sem bírói gyakorlat nem támasztja alá, illetve a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleménye sem utal arra, hogy ő felperesként csak bizonyos mértékű vagyonsökkenés esetén kérheti a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítását, továbbá az összefoglaló vélemény alapján a Cstv. 33/A. §-a szerinti perek 40%-a, 10 000 000 Ft alatti összegre folyik. Kifejtette, hogy a vagyonsökkenés vizsgálatakor nem a likvidációs értéknek, hanem a forgalmi értéknek van jelentősége. Nem értékelhető ugyanis az alperes javára az, hogy áron alul értékesíti a gépeit, miközben az ügyvezetése alatt került a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, majd felszámolás alá.

Rámutatott, hogy a vagyonsökkenés már a vagyon rejtett értékesítésével megvalósult. Az elsőfokú bíróság is rögzítette az ítéletében, nincs jelentősége annak, hogy a vételárból a hitelezők részbeni kielégítésére sor került. A vagyonsökkenés önmagában az értékesítéssel megvalósult, függetlenül attól, hogy piaci áron, vagy az alatt történt. Az alperes felelősségét megalapozza az is, hogy a felperes vagyona egy magánszemély tulajdonába került. Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, nincsen jelentősége annak, hogy a bankszámláról kifizetett összegek milyen helyen találhatók a Cstv. szerinti kielégítési sorrendben. Megjegyezte azonban, hogy az alperes a kifizetések jogalapját és összepszerűségét nem tudta minden esetben igazolni.

Előadta továbbá, hogy a 18. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben nem szerepel olyan keresetmódosítás, amely szerint ő a keresetét csak az értékesített vagyontárgyak értékesítési és piaci árának különbségében mutatkozó vagyonsökkenés tekintetében tartotta volna fenn.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség feltételei konjunktívak, így

bármely feltétel hiánya kizárja annak megállapítását. Álláspontja szerint a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség az általa állított vagyonsökkenés vonatkozásában, amely bizonyítási kötelezettségét nem tudta teljesíteni, mert a szakértői vélemény hiányos és megalapozatlan, csak feltételezéseken alapuló volt. A bizonyítatlanság következményeit pedig a felperes köteles viselni.

Az ítéletablának az ügy indulására tekintettel a jelen eljárásban még alkalmazandó „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 256/A. §-ának (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletábla az 1952. évi Pp. 256/A. §-ának (4) bekezdése alapján - utalva az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontjára - a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Az ítéletábla mindenekelőtt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást **P.G.** tanúvallomása, **K.J.** igazságügyi könyvszakértő véleménye, az **NYRT.**-től beszerzett bankszámlakivonatok és **U.GY.** igazságügyi műszaki szakértő kiegészített szakértői véleménye alapján a következőkkel egészíti ki:

A felperes 2013 júniusában befejezte a termelő tevékenységét, a munkavállalóknak felmondtak és megkezdtek a termelőeszközök értékesítését.

A felperes 2013. július 23-án 3 darab TÍPUSÚ gyártmányú fröccsöntő gépet értékesített összesen 75 000 euró vételárért, melyek közül a ... típusú gép forgalmi értéke 40 000 euró, a 2005 januárban gyártott ... típusú gép forgalmi értéke 30 000 euró, a 2003-ban gyártott ... típusú gép forgalmi értéke 25 000 euró volt.

A felperes 2013. július 26-án további 3 gépet értékesített: egy TÍPUSÚ gyártmányú ...-... típusút 5903,33 euró vételáron, melynek forgalmi értéke 16 000 euró, egy ...típusút 124 euró vételáron, melynek forgalmi értéke 9500 euró, valamint egy ...típusút 1757,7 euró vételáron, melynek forgalmi értéke 5500 euró volt.

A **P.G.** nevén vezetett bankszámlára 2013. július 17-én 15 732 Euró átutalás történt, melyet a bank 292, 43 Ft/1 euró árfolyamon 4 600 751 Ft összegben írt jóvá.

Ebből az összegből 2013 júliusában 3 663 498 Ft munkabér (az átutaláskori árfolyamon 12 528, 78 euró), 520 679 Ft egyéb tartozás és 13 231 Ft bankköltség kifizetése történt meg, a hónap végén a záró egyenleg 403 343 Ft volt.

2013. augusztus 1-jén 53 456, 79 euró átutalás érkezett a bankszámlára, melyet a bank 298,402 Ft/1 euró árfolyamon, 15 951 620 Ft összegben írt jóvá.

A bankszámláról először összesen 11 859 416 Ft munkabér kifizetése történt meg, melyből 403 343 Ft-ot fedezett a nyitó egyenleg, amely az első átutaláskori 292,43 Ft/1 Euró árfolyamon számítva 1379,28 eurónak felel meg, a további 11 456 073 Ft munkabér kifizetés a második átutaláskori 298,4 Ft/1 euró árfolyamon számítva 38 391,67 euró.

A kifizetett munkabér 12 527,78 euró + 1 379,28 euró + 38 391,67 euró, összesen 52 298,73 euró.

297,654 Ft/1 euró árfolyamon került átváltásra a bankszámlára 2013. augusztus 1-jén érkezett 3 941,14 euró 1 173 037 Ft-ra, a 2013. augusztus 6-án érkezett 40 000 euró 11 906 170 Ft-ra, illetve az ugyanezen a napon érkezett 35 000 euró 10 417 899 Ft-ra.

A megjelölt összegekből 2013. augusztus 6-án 10 665 000 Ft adó és járulék, 2013. augusztus 7-én 23 633 Ft táppénz kifizetése történt meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak, 2013. augusztus 7-én 187 570 Ft, 2013. október 22-én 93 785 Ft átutalása történt a Magyar Államkincstár részére. Ezek a kifizetések (10 969 988 Ft) 298,5 Ft/1 euró árfolyamon számított összege 36 750,38 euró.

A munkabér, adó és járulék címén teljesített összes kifizetés 52 298,73 euró + 36 750,38 euró, azaz 89 049,11 euró.

A felperes felszámolási eljárásában a felszámoló a bank 188 175 557 Ft a Cstv. 49/D. §-a szerinti, 105 000 Ft „a” kategóriás, 253 171 Ft „f” kategóriás (ebből 200 000 Ft regisztrációs díj), 32 189

968,79 Ft „g” kategóriás, a „KFT. 129 845 Ft „a” kategóriás, 3 397 965 Ft „f” kategóriás (ebből 34 929 000 Ft regisztrációs díj), 59 804 Ft „g” kategóriás, A. Polgármesteri Hivatala 3 910 335 Ft „e” kategóriás, 39 327 Ft - regisztrációs díjból álló - „f” kategóriás, 92 884 Ft „g” kategóriás, a ...Megyei Kormányhivatal 3 910 335 Ft „e” kategóriás, 39 103 Ft - regisztrációs díjból álló - „f” kategóriás, valamint vitatottként a ZRT. összesen 5 750 033 Ft hitelezői igényét vette nyilvántartásba.

Az így kiegészített tényállásra tekintettel a fellebbezés részben megalapozott.

Az ítéletábra megállapítja, hogy a felperes az első tárgyaláson pontosított keresete szerint a munkavállalója nevére nyitott bankszámlára beérkező, a megjelölt eszközök értékesítéséből származó 169 462,33 euró vagyonsökkenés vonatkozásában kérte az alperes felelősségének megállapítását a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján. A 2016. január 20-án megtartott, folytatódó tárgyaláson (18. sorszámu jegyzőkönyv) az eredeti keresetet fenntartotta és kiegészítette a gépek vételára és forgalmi értéke közötti különbözetből eredő vagyonsökkenéssel, amelynek összegét a 2016. február 5-én keltezett (21. sorszámu) beadványában - 6 darab gép 2013. július 23-i, illetve 26-i értékesítésével összefüggésben - 102 504,77 euróban jelölte meg. A beadvány [50] bekezdésében nyilatkozott arról, hogy fenntartja azt a hivatkozását, amely szerint a bankszámlára átutalt 169 462, 33 euró szintén vagyonsökkenésnek tekintendő. A felperes a 2016. november 21-i beadványának [138] bekezdésében a keresetét kizárólag a gépek értékesítéséből eredő vagyonsökkenés vonatkozásában módosította akként, hogy - a szakértő által megállapított 175 000 euró alapulvételével - azt 92 215 euró összegben jelölte meg. A felperes keresete tehát végső formájában annak megállapítására irányult, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el és ezzel összefüggésben a cég vagyona 261 677,33 euróval csökkent.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a felperesnél 2013. június 28-án bekövetkezett, mivel ebben az időpontban nem rendelkezett az esedékessé vált tartozások (köztük a kölcsönszerződés 14 613,8 euró összegű lejárt részlete) kiegyenlítéséhez szükséges likvid eszközökkel. Ekkor a felperes vagyona ún. csődvagyonná vált, amellyel az alperesnek a társaság vezető tisztségviselőjeként a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint kellett gazdálkodnia. (Kúria .../4.)

A hitelezői érdekek elsődlegességének általában a csődvagyon egyben tartása felel meg, azonban mindig a konkrét tényállás függvényében kell vizsgálni azt, hogy az egyes kifizetések sértik-e a hitelezői érdekeket.

A bankszámlakivonatok, illetve a könyvszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a gépek értékesítéséből befolyt vételárból munkabér, adó- és járuléktartozás, továbbá rezsiköltségek és szállítói tartozások kifizetésére került sor.

A felszámolási eljárásban a munkavállalók bérkövetelése a keletkezés időpontjától függetlenül a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti kategóriába, az adó- és járulékkövetelés a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének e) pontjába tartozik. Az adott esetben azonban a teljesített további tartozások („f” kategóriába sorolandó rezsiköltségek, „f” és „h” kategóriába tartozó szállítói tartozások, köztük a felperes tulajdonosa felé fennálló tartozás) kiegyenlítésére az „a” és „e” kategóriába tartozó hitelezői igények kielégítését követően kerülhetett volna sor. A felperes felszámolási eljárásában „d” kategóriás hitelezői igény nincs nyilvántartásba véve, az őrzés-védelmet ellátó KFT. 129 845 Ft, illetve a felszámolási eljárást kezdeményező BANK 105 000 Ft összegű, az eljárás megindításával összefüggő „a” kategóriás hitelezői igénye a munkabér követeléseket követően keletkezett, így amennyiben nem került volna sor a felszámolási eljárást megelőzően a munkabérek kifizetésére, a felszámolási eljárásban a munkabéreket követően kerülhetek volna kiegyenlítésre. A bank hitelkeret- és kölcsönszerződésből eredő követelésének biztosítékát a felperes ingatlanára bejegyzett

jelzálogjog képezi, így az ingatlan értékesítéséből származó vételárból igényelhet a Cstv. 49/D. §-a alapján előnyös kielégítést, amennyiben pedig a vételár nem elegendő a teljes hitelezői igényének kiegyenlítésére, a fennmaradó összeget „f” kategóriába kell sorolni. A banknak az értékesített gépeken nem állt fenn zálogjoga, így a munkabérek, illetve az adók és járulékok kifizetése a hitelezői érdekét nem sértette. A felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett további hitelezői igények figyelembevételével sem állapítható meg hitelezői érdeksérelem a munkabérek, illetve a köztartozások megfizetése miatt.

Az „f” és „g” kategóriába tartozó követeléssel rendelkező hitelezők számára azonban sérelmes az „f” és „h” kategóriába sorolandó tartozások kiegyenlítése. Velük szemben megállapítható, hogy nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján történtek a kifizetések, ezért az ítéltábla vizsgálta, hogy a gépek értékesítése eredményezett-e vagyonsökkenést a felperes vagyonában.

A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerinti perekben nem a mérlegelv az irányadó, hanem az aktív vagyon szempontjából kell a vagyonsökkenést vizsgálni, ugyanis a Cstv. 3. §-a (1) bekezdésének e) pontja szerint az adós vagyona alatt az a vagyon értendő, amely „A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvény szerint befektetett eszköznek, illetve forgóeszköznek minősül. (Kúria .../4). Vagyonsökkenés akkor is bekövetkezhet, ha egyes hitelezői követelések megszűnnek, de csökkennek az adós eszközei. (Szegedi Ítéltábla .../2.) A gépek értékesítése tehát a felperes aktív vagyonát csökkentette.

A hitelezői érdekek elsődlegességét önmagában a bevételnek a felperesi munkavállaló bankszámlájára való átirányítása nem sértette, mert ezt az összeget a felperes könyvelésében szerepeltették. Tévesen hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy ez az összeg a munkavállaló vagyonába került. A könyvszakértői vélemény alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bankszámlára érkező összeget a felperes tartozásainak kiegyenlítésére fordították és annak forgalmát a felperes könyvelésében szerepeltették. A 169 462,33 euró vételárból 52 298,73 euró munkabér, valamint 36 750,38 euró adó- és járuléktartozás, összesen 89 049,11 euró kifizetésével kapcsolatban nem állapítható meg a hitelezői érdekek elsődlegességének sérelme, mivel a Cstv.-ben meghatározott kielégítési sorrendnek megfelelnek ezek a teljesítések. A további 80 413,22 euró összegű kifizetés azonban nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján történt.

Az elsőfokú bíróság a felperes nyilatkozatait tévesen értelmezte akként, hogy nem tartotta fenn a munkavállaló bankszámlájára átutalt 169 462,33 euró vagyonsökkenés megállapítása iránti keresetét, emiatt részben tévesen mellőzte alperes felelősségének megállapítását.

Az előbb kifejtettek szerint a gépek értékesítéséből befolyt összegből 80 413,22 Euró kifizetését illetően megállapítható a hitelezői érdekek elsődlegességének sérelme, amely az ezzel összefüggő vagyonsökkenéssel együtt megalapozza az alperes Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősségének megállapítását.

Az egységes bírói gyakorlat szerint a hitelezői érdekek elsődlegességével ellentétes és az adós vagyonsökkenését eredményező magatartásnak minősül a tárgyi eszközöknek a forgalmi értéknél alacsonyabb vételáron való értékesítése.

Az elsőfokú bíróság tévesen mellőzte a bizonyítékok közül a műszaki szakértői véleményt azzal az indokkal, hogy az feltételezéseken alapul. Helytálló a felperes azon hivatkozása, hogy a felszámolási eljárásokhoz kapcsolódó perekben gyakran kerül sor meg nem lévő vagyontárgyak forgalmi értékének megállapítására.

A szakértő megjelölte azokat az adatokat, amelyeket a szakértői véleménye készítésekor, illetve annak kiegészítésekor figyelembe vett és nyilatkozott arról, hogy a megjelölt adatok ismeretében átlagos állapotú gépek értékesítéskori forgalmi értékét tudja megállapítani.

Az eljárás során a feleknek lehetősége volt nyilatkozataikat, illetve bizonyítékaikat előterjeszteni arra vonatkozóan, hogy a gépek állapota akár negatív, akár pozitív irányban eltért az átlagtól. Az alperes a bíróság felhívása ellenére nem terjesztette elő a gépek állapotával kapcsolatos részletes

nyilatkozatait, a felperes pedig nem kérte a karbantartásra vonatkozó okiratok alapján a szakértői vélemény kiegészítését.

A felek mulasztásának következménye a jelen eljárásban alkalmazandó az 1952. évi Pp. 141. §-ának (6) bekezdése alapján az, hogy a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg a határozatát.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szakértői vélemény feltételezéseken alapul. A szakértői vélemény alapját valós adatok képezik. A szakértő számára ismert volt a gépek gyártmánya, típusa és gyártási éve. A megjelölt adatok alapján a szakértő a kiegészített véleményében aggálymentesen állapította meg a gépek forgalmi értékét.

A kiegészített szakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a keresettel érintett 6 darab gép forgalmi értéke 126 000 euró volt. Az adós vagyonában az értékesítéssel összefüggésben tehát további csökkenés következett be, melynek összege a 126 000 euró forgalmi érték és a 82 785 euró vételár különbözete, 43 215 euró.

Nem volt helytálló az elsőfokú bíróság hivatkozása arra, hogy a felperesnél bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetre figyelemmel az ún. likvidációs érték alapulvételével kell vizsgálni a vagyonsökkenést. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben - ha nincs reális esély a működés gazdaságos folytatására és az adós vagyona nem nyújt fedezetet az összes hitelezői igény kielégítésére - a vezető tisztségviselőnek a felszámolási eljárás megindítására kell javaslatot tennie a tulajdonos felé és nem a vagyon értékesítését megkezdeni. Ilyen helyzetben nem értékelhető a vezető tisztségviselő javára, hogy a szokásosnál rövidebb idő alatt, alacsonyabb, ún. likvidációs áron értékesíti a vagyontárgyakat.

Nem értett egyet az ítéletábra az értékkülönbség mértékével kapcsolatos okfejtéssel sem. A Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősséget bármilyen mértékű vagyonsökkenés megalapozhatja, ezért a bíróság nem vizsgálhatja, hogy jelentős-e a forgalmi érték és a vételár közötti különbség. (Győri Ítéletábra .../5/I.)

A Cstv. jelen eljárásban alkalmazandó, a 2011. évi CXCVII. törvény 35. §-ával módosított 33/A. §-ának (3) bekezdése szerint az alperes annak bizonyításával mentesülhetett volna a felelősség alól, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően valamennyi szükséges intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése vagy a legfőbb szerv intézkedésének kezdeményezése érdekében. Az alperes csak általánosságban hivatkozott arra, hogy az ügyvezetést az ilyen személytől általában elvárható gondossággal látta el, a legfőbb szerv határozatait végrehajtotta, a jogszabályokban és a létesítő okiratban foglalt kötelezettségeit teljesítette. Értékelhető előadást nem tett a kimentés körében, bizonyítást nem ajánlott fel, így a felelősség alól nem mentette ki magát.

Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt nem rendelkezett a felperes által kért 52 043 782 Ft vagyoni biztosítékról. Az ítéletábra az előbbiek szerint 123 628,22 euró erejéig megállapította az alperes felelősségét, ezért a Cstv. jelen eljárásban alkalmazandó 33/A. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a megjelölt összeggel egyező, a vagyoni biztosíték iránti kérelemben felperes által megjelölt 307 Ft/1 euró alapulvételével számított 37 953 864 Ft vagyoni biztosíték nyújtására az elsőfokú bíróság gazdasági hivatalának letéti számlájára átutalandó pénzösszeg formájában.

A keresetnek való részbeni helytadás miatt a peres felek pervesztessége-pernyertessége megváltozott, ezért az ítéletábra - bár az 1/2013. (II.28.) Polgári jogegységi határozat értelmében a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti per meg nem határozható pertárgy értékű - mivel a felperes - az ítéletben megállapítottal szemben - 271 967,1 euró tekintetében kérte a vagyonsökkenés megállapítását, figyelembe vette a perköltség viselésénél ezt a ténytet.

A felperesnek a keresete a módosított kérelmében megjelölt 271 967,1 euró vagyonsökkenéssel szemben 123 628,22 euró tekintetében vezetett eredményre, amely 46%-nak felel meg, így az alperes az összecszerűség tekintetében 54%-ban lett pernyertes.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezmény folytán le nem rótt 36 000 Ft kereseti illetéknek a megtérítésére, ezért a peres feleket ennek megfelelő arányban kötelezte „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése folytán irányadó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. §-ának (2), illetve 15. §-ának (1) és (3) bekezdése szerint.

Az ítéletábra az illetéken kívüli perköltség viseléséről az 1952. évi Pp. 81. §-a alapján határozott. Az adott esetben a per tárgyának értéke meg nem határozható, így - arra tekintettel, hogy számottevő különbség nem volt az összecszerűség vonatkozásában a felperes és alperes pervesztességi-pernyertességi aránya között - az ítéletábra megállapította, hogy a jogi képvisellel felmerült ügyvédi munkadíjait a peres felek maguk viselik. A felperes és az alperes által előlegezett szakértői díj tekintetében szintén az összecszerűségre vonatkozó pervesztességi-pernyertességi arányt vetítve, pedig arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által előlegezett 513 400 Ft-ból öt 236 164 Ft illeti meg, míg az alperest az általa előlegezett 300 300 Ft-ból 162 164 Ft, így a kettő különbözetét, azaz 74 000 Ft-ot köteles az alperes a felperesnek megfizetni. Emiatt mellőzte az alperes javára a felperes perköltség fizetésére kötelezését.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a kifejtett indokok miatt az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és 123 628,22 euró vagyonsökkenés erejéig megállapította az alperes felelősségét, rendelkezett a módosult pervesztességi-pernyertességi arányoknak megfelelően az elsőfokú perköltség viseléséről, a vagyoni biztosítékról, a keresetet ezt meghaladóan elutasító rendelkezés tekintetében pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az ítéletábra a másodfokú perköltségről annak figyelembevételével határozott, hogy a felperes a fellebbezésében egyrészt a 169 462,33 euró, másrészt pedig 43 215 euró tekintetében kérte az alperes felelősségének megállapítását, így a fellebbezése 58%-ban vezetett eredményre, így ezt vetítette az ítéletábra a másodfokú eljárással felmerült és az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének c) pontja, valamint 46. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított 48 000 Ft fellebbezési illetékre és ennek megfelelően kötelezte a felperest 20 160 Ft, míg az alperest 27 840 Ft feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére. Az 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a részleges pervesztességi-pernyertesség figyelembevételével határozott a másodfokú eljárással felmerült jogi képvisellel felmerült költségről, amelynek összegét az 1952. évi Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (3) és (5) bekezdései alapján, figyelemmel arra, hogy a vagyoni biztosítékról is döntött.

Debrecen, 2018. december 7.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Hágerné Dr. Buzás Andrea s.k. előadó bíró,
Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelűl:

- kiadó -